

PIELIKUMS

Kuldīgas novada domes 25.09.2025. lēmumam (prot. Nr. 11, p. 14)
 “Par organizācijas “Suitu kultūrvēsturiskā mantojuma centrs” darbības stratēģijas
 2025. – 2036. gadam apstiprināšanu”

**Suitu kultūrvēsturiskā mantojuma centra
DARBĪBAS STRATĒGIJA
2025. - 2036. GADAM**

Kuldīga 2025

Saturs

IEVADS	3
1. Sasaiste ar plānošanas, kultūras un tūrisma nozaru dokumentiem.....	4
2. Esošās situācijas apraksts	5
3. Organizācijas darbības mērķi, virzieni un uzdevumi	12
4. Organizācijas misija, vīzija un vērtības.....	15
5. Organizācijas mērķauditorija	16
6. Organizācijas attīstāmo pasākumu un pakalpojumu apraksts	20
7. Organizācijas darbības rezultātā gūtie sociālekonomiskie ieguvumi.....	25
8. Sabiedrības līdztiesība kultūras norišu vides piekļūstamībā	26
9. Publicitātes un mārketinga aktivitātes.....	27

IEVADS

Kuldīgas novada pašvaldības kultūras un mantojuma organizācijas **“Suitu kultūrvēsturiskā mantojuma centrs”** (turpmāk tekstā - Organizācija) izstrādātā darbības stratēģija 2025.-2036. gadam ir ilgtermiņa plānošanas dokuments. Tās mērķis ir noteikt attīstības prioritātes, rīcības virzienus un konkrētus uzdevumus, kas paredz veicināt Organizācijas kultūras pakalpojumu daudzveidību un piekļūstamību dažādām iedzīvotāju grupām, lai nodrošinātu suitu kultūras mantojuma saglabāšanu, ilgtspējīgu attīstību un sabiedrībai pieejamu izmantošanu.

Stratēģija izveidota atbilstoši Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.3.2. specifiskā atbalsta mērķim “Kultūras un tūrisma lomas palielināšana ekonomiskajā attīstībā, sociālajā iekļaušanā un sociālajās inovācijās”, kas paredz noteikt vidēja termiņa darbības mērķus, lai nodrošinātu sabiedrības ieguvumus no kultūras organizācijas attīstītajiem pakalpojumiem, veicinātu kultūras pakalpojumu pieejamību un īpašu uzmanību veltītu vismaz vairākām sociāli mazāk aizsargātām iedzīvotāju grupām. Stratēģija paredz ne vien saglabāt un attīstīt nozīmīgo kultūras mantojuma objektu, bet arī radīt pieejamu un daudzveidīgu kultūras, izglītības un tūrisma piedāvājumu, kas stiprina kopienas piederību un uzlabo dzīves kvalitāti.

Organizācija darbojas **divos virzienos: nemateriālā mantojuma saglabāšana un attīstīšana Suitu kultūrtelpā**, kas kopš 2009. gada ir iekļauta UNESCO Pasaules nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā kā mantojums, kam nepieciešama neatliekama glābšana, un **materiālā mantojuma saglabāšana un attīstība**, kuras centrā ir Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis Nr. 6326 – **Alsungas Livonijas ordeņa pils** un tās komplekss, un tajā piedāvātie kultūras pakalpojumi, kurus nepieciešams attīstīt un padarīt pieejamākus plašākai sabiedrībai.

1. Sasaiste ar plānošanas, kultūras un tūrisma nozaru dokumentiem

Suitu kultūrvēsturiskā mantojuma centrs darbojas ciešā sasaistē ar pasaules, nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentiem, nodrošinot kultūras mantojuma saglabāšanu, pieejamību un attīstību kā nozīmīgu resursu sabiedrības ilgtspējīgai izaugsmei, kopienas stiprināšanai un vietējās identitātes saglabāšanai.

Stratēģija saskan ar **UNESCO Medium - Term Strategy 2022 - 2029**, kas uzsver kultūras daudzveidības aizsardzību un sabiedrības iekļaušanu,

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam, kas akcentē kultūras kapitāla saglabāšanu un reģionu radošo potenciālu, kā arī ar **Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2021 - 2027**, kur kultūra un sports izvirzīti kā būtiski pilnvērtīgas dzīves elementi.

Tāpat stratēģija atbilst **Latvijas kultūrpolitikas pamatnostādņēm "Kultūrvalsts" 2022 - 2027**, kas paredz pieejamu un iekļaujošu kultūras vidi ikvienam sabiedrības loceklim neatkarīgi no dzīvesvietas, vecuma vai sociālā statusa.

Reģionālā un novada līmenī Organizācijas stratēģija saskan ar **Kuldīgas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2022 - 2046** un **Kuldīgas novada Attīstības programmu 2022 - 2028**, kā arī ar **Kuldīgas novada kultūras attīstības programmu 2021 - 2028**, kuras mērķis ir nodrošināt identitātē un mantojumā balstītu, iekļaujošu un ilgtspējīgu kultūrvidi.

Organizācijas attīstība sekmē unikālās **Suitu kultūrtelpas**, kas iekļauta UNESCO cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā, saglabāšanu un popularizēšanu. Tieši Alsungas pils ir vieta, kur kopienas aktivitātes – dziedājumi, amatniecība, stāstniecība un tradīciju pārmantošana – iegūst redzamu un pieejamu formu, nodrošinot, ka šis unikālais mantojums dzīvo un tiek nodots nākamajām paaudzēm.

Organizācijas darbība ir saistīta arī ar **Eiropas kultūras galvaspilsētas iniciatīvu**, nodrošinot **Liepāja 2027** programmas īstenošanu, īstenojot programmā paredzētos starptautiskos projektus Suitu kultūrtelpā, kas pavērs starptautisku sadarbību, jaunas iespējas kultūras tūrisma attīstībai un zināšanu pārnesi nākamajām paaudzēm.

Organizācijas stratēģija **2025. – 2036. gadam** akcentēs Organizācijas pakalpojumu attīstību tieši Alsungas Livonijas ordeņa pilī, kas ir nozīmīgākā Suitu kultūrtelpas kultūrvēsturiskā struktūra un Suitu kultūrtelpas balsts. Pils ir centrālā stratēģijas īstenošanas vieta, kurā tiks koncentrēti galvenie kultūras un izglītojošie pakalpojumi, nodrošinot to pieejamību plašai sabiedrībai. Pils unikālā arhitektūra un senā vēsture veidos pamatu ekspozīcijas izveidei, kas atklās nozīmīgus vēsturiskus stāstus un radīs vidi daudzveidīgām aktivitātēm. Atbilstoši UNESCO mērķiem pils saglabāšana un atjaunošana ir cieši saistīta ar kopienas identitātes stiprināšanu, kā arī materiālā un nemateriālā mantojuma uzturēšanu un popularizēšanu. Vienlaikus pils darbojas kā platforma suitu kultūras izpausmēm, radošiem procesiem, sabiedrības iesaistei un starpnozaru sadarbībai, tādējādi veicinot kultūras pieejamību un iekļaujošu kultūrvidi visām sabiedrības grupām.

Organizācijas attīstības nākotne ietver jaunu pakalpojumu izveidi Alsungas pilī – radošās darbnīcas, tematiskās patstāvīgās ekspozīcijas, to digitālus risinājumus un laikmetīgās mākslas aktivitātes, kas apvieno kultūras mantojuma saglabāšanu ar mūsdienīgu pieeju un veicina sabiedrības integrāciju. Īpaši svarīga ir sociālās iekļaušanas nodrošināšana, veidojot mehānismus, kas garantē pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar ierobežotām iespējām, kā arī ilgtspējīgas attīstības veicināšana, izmantojot

pils resursus un infrastruktūru, lai radītu ekonomiski un sociāli noturīgu kultūras centru, kas sniedz ilgtermiņa pienesumu vietējai kopienai un reģionam.

Alsungas pils ekspozīcijas izveides pamatu veidos pašas ēkas unikālā arhitektūra un senā vēsture, kas sniedz autentisku un neatkārtojamu vidi kultūras mantojuma interpretācijai. Pils telpas un saglabātie vēsturiskie elementi kalpos kā galvenais ekspozīcijas saturs, ļaujot apmeklētājiem ne tikai apskatīt vēsturiskos objektus, bet arī izjust laikmeta atmosfēru. Ekspozīcija tiks veidota kā stāsts par pils lomu reģiona attīstībā un Suitu kultūrtelpā, integrējot vizuālus, digitālus un interaktīvus risinājumus, kas padarīs vēsturisko mantojumu pieejamu dažādām auditorijām. Īpaša uzmanība tiks pievērsta pieejamības nodrošināšanai, lai arī cilvēki ar dažādām vajadzībām varētu pilnvērtīgi piedzīvot pils vēstures un arhitektūras bagātību.

2. Esošās situācijas apraksts

Suitu kopiena un kultūrtelpa ir neatņemama Latvijas nacionālās identitātes sastāvdaļa. Tā vēsturiski veidojusies kā sarežģīts kultūras fenomens ar bagātīgu daudzveidību saturā un izpausmēs. UNESCO atzinums uzliek gan valstij, gan pašai kopienai atbildību par šī mantojuma nākotni. 2022. gadā parakstītais pēdējais nodomu protokols (nodomu protokols tiks aktualizēts 2025. gada oktobrī) par sadarbību suitu kultūrtelpas saglabāšanā un attīstībā valsts, reģionālā un vietējā līmenī nostiprina mērķi stiprināt nemateriālā mantojuma kā stratēģiska resursa nozīmi un nodrošināt tradīciju dzīvotspēju. Tajā iesaistītās institūcijas un partneri apliecina valsts un pašvaldību institūciju, kā arī nevalstiskā sektora apņemšanos sadarboties, lai saglabātu un attīstītu gan suitu materiālās vērtības, gan dzīvo kultūras vidi.

Suitu kultūrtelpas spēks ir aktīvā kopiena. Šeit darbojas vairākas biedrības un iniciatīvas, kas katra savā jomā veicina mantojuma saglabāšanu:

- **Biedrība “Etniskās kultūras centrs “Suiti”** - tika nodibināta 2001. gada 18. decembrī ar mērķi sekmēt suitu novada kā etniskas kopienas apzināšanu un suitu kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, aizsargāšanu un līdzsvarotu attīstību. Biedrībā ir ap 50 biedru, tai skaitā arī abas divas suitu kultūrtelpas pašvaldības: Kuldīgas novada pašvaldība (Alsungas un Gudenieku pagasti) un Ventpils novada pašvaldība (Jūrkalnes pagasts). Biedrība rūpējas par suitu tradīciju dzīvu uzturēšanu, nodarbojas ar mantojuma dažādu virzienu pētīšanu, dokumentēšanu, rīko pasākumus un nodrošina starptautisku sadarbību;
- **Etnogrāfiskais ansamblis “Suitu sievas”** – kopj un popularizē tradicionālo dziedāšanu un muzikālo mantojumu, kas ir viena no UNESCO atzītajām vērtībām, īpaši izceļot unikālo tradicionālo daudz balsību – burdonu;
- **Biedrība “Suitu kultūras mantojums”** – Sekmē suitu kultūrvēsturiskā mantojuma izpēti, restaurāciju un saglabā to nākamajām paaudzēm; veicina tūrisma aktivitātes un kultūras mantojuma pieejamību plašākam sabiedrības lokam, nodrošina sabiedrībai pieejamu informāciju par suitu kultūras un mākslas pieminekļu vērtībām un to nozīmi suitu kultūrvidē; veicina sabiedrības, tai skaitā, bērnu un jauniešu, līdzdalību kultūras mantojuma saglabāšanā, veicina mūžizglītības aktivitātes. nodarbojas ar izglītojošām aktivitātēm, kultūrvēsturisko objektu saglabāšanu un vietējo iedzīvotāju iesaisti;
- **Suitu vīri un Suitu dūdenieki** – kopj muzikālo mantojumu, uztur dzīvotspējīgu instrumentālās tradīcijas un sniedz priekšnesumus Latvijā un ārvalstīs;
- **Biedrība “Viedais ciems”** – apvieno ne tikai aktīvos iedzīvotājus, bet arī Alsungas biedrības un organizācijas. “Viedie ciemi” ir par lauku iedzīvotājiem,

kuri uzņemas iniciatīvu atrast praktiskus risinājumus – gan trūkumiem, gan aizraujošām jaunām iespējām, kas rodas vietējā mērogā;

- **Jauniešu biedrība “Liepu ielas radošais kvartāls”** - Alsungā rosina jauniešus pašus organizēt dažādus pasākumus, dodot viņiem pārliecību par saviem spēkiem un apziņu, ka no mazām lietām izaug lielas. Kopā ar jauniešiem tiek organizēti dažādi pasākumi. Paši jaunieši izdomā, kāda veida pasākumus viņi vēlētos, lai pašiem būtu interesanti. Jaunieši paši sameklē un uzrunā personības, arī sabiedrībā zināmus cilvēkus, kurus ļoti gribētu satikt;
- **Biedrība “Suitu amatnieki”** - popularizē suitu amatniecības prasmes Suitu novadā, Latvijā un pasaulē. Galvenais uzsvars biedrības darbībā ir suitu tautas tērpa valkāšanas un darināšanas prasmju attīstība un popularizēšana, sākot ar brunču aušanu, krāšņo zeķu adīšanu, tautas tērpu detaļu izšūšanu ar vilnas diegiem, vai pērlītēm, smalku kreklu piedurkņu izšūšanu, u.c..

Katras biedrības ieguldījums papildina pārējo veikumu, veidojot plašu un daudzslāņainu kopdarbību. Šī sadarbība ir būtiska, lai sasniegtu kopējos stratēģiskos mērķus un nodrošinātu kultūras tradīciju dzīvotspēju nākotnē.

Alsungas Livonijas ordeņa pils ir nozīmīgākā Suitu kultūrtelpas kultūrvēsturiskā struktūra – reģionāla identitātes balsts un nemateriālā mantojuma glabātāja. Atbilstoši UNESCO mērķiem, pils saglabāšana un atjaunošana ir tieši saistīta ar kopienas identitātes stiprināšanu, kā arī materiālā un nemateriālā mantojuma uzturēšanu un popularizēšanu. Pils darbojas kā platforma suitu kultūras izpausmēm, radošiem procesiem, sabiedrības iesaistei un starpnozaru sadarbībai.

Alsungas pils komplekss atrodas uz nekustamā īpašuma ar kadastra Nr.62420080366002 (Ēkas kadastra Nr. Pils dienvidu korpus.) Nr.62420080366 (Zemes gabala kadastra Nr.), Kuldīgas novadā, Alsungā, Pils ielā 1. Nekustamā īpašuma piederība – Kuldīgas novada pašvaldība. Pils Dienvidu korpusa kopējā platība ir 412 m², taču lietderīgā platība ir 228 m² Alsungas pils atrodas Kuldīgas novada pašvaldības īpašumā, kas nodrošina tā aizsardzību un apsaimniekošanu atbilstoši likumam “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un Pašvaldību likumam.

Alsungas pilī jau veikti ieguldījumi ar ES struktūrfondu atbalstu projektā “Jēkaba ceļa kultūras mantojuma un mākslas jaunrades magnēti” (SAM 5.5.1). Projekta mērķis bija stiprināt kultūras tūrisma ilgtspēju, veicinot starpnovadu sadarbību un teritorijas potenciāla izmantošanu.

Lai nodrošinātu ieguldījumu ilgtspēju, sasaisti un pilnībā attīstītu Alsungas pils potenciālu, saskaņā ar mērķi 4.3.2. pašvaldībai nepieciešams turpināt ieguldījumus ēkas konservācijā un restaurācijā, vienlaikus attīstot radošā tūrisma infrastruktūru un kultūras pakalpojumus. Īpaša uzmanība pievēršama kultūras pieejamības paplašināšanai, izveidojot un attīstot daudzveidīgus izglītojošus un kultūras piedāvājumus, kas pieejami visām sabiedrības grupām, tostarp sociāli mazāk aizsargātajiem iedzīvotājiem, piemēram, senioriem, cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, bērniem un jauniešiem no maznodrošinātām ģimenēm. Būtiska nozīme ir kopienas iesaistei, aktīvi iesaistot vietējās biedrības un iedzīvotājus Organizācijas darbībā un radot līdzdalības iniciatīvas, kas stiprina Suitu kultūrtelpu un nodrošina tradīciju pārmantošanu.

Alsungas Livonijas ordeņa pils vēsture:

Alsungas pils ir būvēta 14. gadsimta pirmajā pusē kā Livonijas ordeņa pils. Pirmās dokumentālās liecības par pili ir attiecināmas uz 1341.gadu. Pils komplekss ir celts pakāpeniski no 14. līdz 18. gadsimtam un ir vairāk kārt pārbūvēts, izbūvējot aizsargtorņus un citas būves. No 1573. līdz 1728. gadam tā piederēja fon Šverinu

dzimtai. Kad 1623. gadā pēc uzturēšanās Polijas galmā Alsungā atgriezās Johans Ulrihs fon Šverins, viņš uzsāka vietējo iedzīvotāju - luterāņu atgriešanu katoļticībā, misijas darbam pieaicinot jezuītus. Minētais ir uzskatāms par suitu vēstures sākuma punktu. Pēdējie nozīmīgie Pils pārbūves darbi ir veikti 19.gs vidū un ir attiecināmi uz pils Dienvidu korpusu. Alsungas pils ir suitu kultūrtelpas viena no galvenajām sastāvdaļām, kura ir arī iekļauta Latvijas Kultūras kanona sarakstā.

Pils vēsturiskā hronoloģija:

1341.gads - pirmās dokumentālās liecības par Livonijas ordeņa Kuldīgas komturejas saimniecības pili, kas atradās Alsungā starp Kuldīgu un jūru, pie Ēdoles – Jūrkalnes ceļa;

16.gs 2.puse - uzcelti divi apaļi uguns ieroču torni, pilij iegūstot mūsdienās redzamo izskatu;

1573.gads - Alsungu ar tai piederošām zemēm un pili no Kurzemes hercogistes nopērk Jakobs Šverins, kura dzimtai pils pieder īpašumā līdz pat 18.gadsimta sākumam. Šajā laikā pils ir vairakkārt pārbūvēta un paplašināta;

1659.gads – pils cieš zviedru – poļu kara darbības laikā. Postījumu patiesie apmēri dokumentos nav atspoguļoti. Šie kara postījumi ir uzskatāmi par vienīgajiem nozīmīgajiem pils pastāvēšanas laikā.

1738. gads – pili no Šverinu dzimtas nopērk pēdējais Kurzemes un Zemgales hercogs Ernests Johans Bīrons;

1796. gadā pēc hercogistes likvidēšanas pils pāriet Krievijas kroņa īpašumā, un tiek izmantota dažādām vajadzībām. Alsungas pils Dienvidu korpusss kopš 19. gadsimta vidus saglabājies bez radikālām pārbūvēm un ar ievērojamu autentisko apdares virsmas faktūru apjomu;

20.gs 1. puse: pēc Pirmā pasaules kara Alsungas pils nonāk pagasta rīcībā. Tiek izstrādāts projekts Dienvidu korpusa pielāgošanu pagasta doktorāta un - dzīvokļu vajadzībām, kas gan tiek īstenots tikai daļēji. Turpmākos gadus Dienvidu korpusss tika izmantots skolas vajadzībām;

20.gs 2. puse – Alsungas pilī netiek veikti nozīmīgi atjaunošanas darbi. Sākotnēji pili plāno pārveidot par pasta un telefonu centrāli, tomēr projekts netiek realizēts. Pils telpas tiek izmantotas skolas vajadzībām. Pils 2.stāvs tiek izmantots kā mācību šautuve. Līdz 20. gadsimta astoņdesmitajiem gadiem pilī atrodas atsevišķi dzīvokļi un skolas mācību darbnīcas, bibliotēka un muzejs.

Alsungas pils Dienvidu korpusss kopš 19.gadsimta vidus saglabājies ar ievērojamu autentisko apdares virsmas faktūru apjomu. Ailās saglabājušās vairākas 18.gs. vidus, 19.gs. durvju aplodas ar profilētiem sānu statņiem, palodu, durvju vērtņēm un furnitūrām. Ēkas otrajā stāvā esošo logu izgatavošanu var attiecināt uz 19.gs. otro pusi. Vairākās telpās saglabājušies 27-30 cm plati 18.gs. grīdas dēļi, kas stiprināti ar kaltām naglām. Dažviet zem pašreizējā seguma nelielā fragmentā redzami vecāki diagonāli likti dēļi.

Stāsts par nozīmīgāko Alsungas pils saimnieku – Šverinu dzimtu

Šverinu dzimtai ir bijusi nozīmīga loma šīs vietas likumos un paradumos. Arī pašu suitu rašanās ir ļoti cieši saistīta ar šo dzimtu. Kādreizējais Alsungas novada mantinieks Johans Ulrihs fon Šverins, esot kara dienestā pie Polijas karaļa Sigismunda III, iemīlējies skaistajā galma dāmā Barbarā Konarskā.

Skaistules vecāki piekrita laulībām ar brašo kavalērijas eskadrona komandieri tikai tādā gadījumā, ja viņš pāries katoļu ticībā. Par spīti tēva kategoriskajiem iebildumiem un aizliegumam atgriezties Alsungā, Johans izvirzītajam noteikumam piekrita, un kāzas notika, taču jaunais pāris ilgus gadus dzīvoja Polijā un Lietuvā, un tikai pēc tēva nāves 1632. gadā Johans varēja savu Barbaru atvest uz Alsungu. Jaunais novada īpašnieks ar fanātisku dedzību tūdaļ ķērās pie visu iedzīvotāju pievēršanas katoļticībai, ieviešot katoļiem īpašus – košus un krokotus – pēc Varšavas galma parauga darinātus tērpus un apspiežot jebkuru opozīciju. Šverins vēlējies, lai viņa zemnieki atšķiras no citu novadu zemniekiem, un to nu viņš godam panācis – skatoties uz suiteņu košajiem tērpiem, acis vai žilbst! Turklāt, kā stāsta pašas *suitu sievas*, tērpos krāsas itin nemaz nav jāsaskaņo, jo “tad tērps ir pliekans”.

Nozīmīgi, ka Alsunga, līdz ar apkārtējām muižām, Šverinu dzimtas īpašumā atradās 164 gadus (no 1574. līdz 1738. gadam). Viens no īpašniekiem – Johans Ulrihs fon Šverins – 1623. gadā pārgāja katoļticībā un, sākot ar 1632. gadu, katoļticību ieviesa Alsungas novadā. Tieši pateicoties viņam, nākamo gadsimtu Alsungas un apkārtējo muižu iedzīvotāji ieguva savu identitāti un sāka saukties par suiteim. Johans Ulrihs fon Šverins Alsungā (tolaik – Alšvangā) “valdīja” vien 4 gadus, taču viņa darbu sekas jūtas vēl šodien. Šī reliģiskā atšķirība novedusi līdz pat mūsu dienām saglabātam mantojumam un sabiedrībai svarīgai pašidentitātei.

Atšķirībā no daudzām citām Livonijas pilīm, Alsungas pils nav cietusi no ugunsgrēkiem. Pils ir unikāla Latvijā un starptautiski kā viena no retajām viduslaiku pilīm, kas daļēji ir saglabājusies līdz mūsdienām savā vēsturiskajā veidolā.

Arhitekts Pēteris Blūms šo vietu raksturo kā vienu no retajām Latvijas viduslaiku pilīm, kas līdz mūsdienām saglabājusies neizpostīta: ar saglabātu iekštelpu struktūru, koka konstrukciju un virsmu apdarēm, kas laika gaitā nav zaudējušas ne savu vērtību, ne dvēseli. Šī autentiskuma pakāpe ir reti sastopama – un tieši tāpēc tik dārga un unikāla.

Esošie pakalpojumi Alsungas pilī

Šobrīd daļā no Alsungas Livonijas ordeņa pils apskatāma neliela patstāvīgā ekspozīcija par **Alsungas pils vēsturi**, interaktīvā ekspozīcija, kas sevī ietver: skaņu instalāciju, interaktīva video projekciju, virtuālās realitātes instalāciju, informatīvās plāksnes, lielizmēra suitu saktas puzzle un puzzle Suitu apkakles rakstā.

Alsungas Livonijas ordeņa pils ir īpaša vieta, kur gadsimtu vēsture savijas ar mūsdienīgu pieeju kultūras baudīšanai. Tā ir vieta, kur apmeklētāji var ne tikai uzzināt par Kurzemes senatni, bet arī pašiem aktīvi piedalīties – rakstīt ar spalvu un tinti, klausīties suitu dziedājumos vai izjust nostāstu burvību nakts ekskursijās. Pils pastāvīgā ekspozīcija īpaši iecienīta ģimenēm ar bērniem – tajā iespējams gan risināt lielizmēra puzzle, gan ielūkoties vēsturē ar interaktīvu video projekciju vai virtuālās realitātes palīdzību. Skolēnu grupas šeit var doties dārgumu meklēšanas spēlē, savukārt jauniešiem pievilcīga būs iespēja fotografēties suitu tērpos vai iesaistīties orientēšanās spēlē pilsētā. Kultūras ceļotāji un viesi, kas vēlas dziļāk izprast Suitu tradīcijas, var izvēlēties īpašos piedāvājumus – maizes cepšanas un rokdarbu meistarklases, burdona meditācijas vakarus vai vakaru ar stāstiem un ēdienu. Tiem, kas meklē romantisku noskaņu, pils tornis ir pieejams laulību ceremonijām un īpašiem dzīves notikumiem. Ekskursiju ceļš no pils līdz Dižgabalkalnam, baznīcai un Amatu mājai ļauj izjust Alsungas kultūrvēsturisko vidi kā vienotu stāstu. To var papildināt ar tradicionālajām pusdienām vai priekšnesumiem, kas dod iespēju iejusties Suitu dzīves ritmā. Alsungas pils kalendārā katru gadu ir daudzveidīgi pasākumi – no ģimenēm paredzētiem

viduslaiku piknikiem līdz koncertiem un izstādēm. Vietējās kopienas aktīvi iesaistās svētku rīkošanā, tādēļ katrs apmeklējums pils sienās ir unikāls.

Šī ir vieta, kas piemērota visiem – ģimenēm ar bērniem, skolēnu grupām, kultūras ceļotājiem, pasākumu apmeklētājiem un arī tiem, kas vēlas vienkārši nesteidzīgi baudīt Kurzemes vēstures un Suitu kultūras noskaņu. Tomēr pils nav pieejama daļai sabiedrības – cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Nestandarta tūrisma piedāvājumi:

- Dūdu spēles meistarklase;
- Vakarēšana ar suitiem;
- Suitu svētku tērpu pielaikošana ar foto sesiju;
- Orientēšanās spēle Alsungā ar uzdevumiem;
- Burdona meditācijas vakari;
- Suitu maizes cepšanas meistarklase;
- Nakts ekskursija ar suitu nostāstiem un leģendām;
- Suitu ēdiena un stāstu vakari;
- Suitu valodas iepazīšana interaktīvā formā.

Lielākie pasākumi 2023. gadā:

- Pasākums “*Vakars Pilī*” ar jaunās interaktīvās izstādes atklāšanu.

- Lielkoncerts “*Suitu kods*” Alsungas pils pagalmā bija augstas kvalitātes koncerts ar profesionālu mūziķu piedalīšanos, kuru saknes vai dzīve un talanta attīstība ir cieši saistīta ar Suitu novadu un kuri savā radošajā darbībā ir domu biedri un skatuves draugi. Piedalās Liepājas Simfoniskais orķestris, īpaši šim koncertam izveidotu kori, komponistu Raimonu Tigulu un māksliniecisko vadītāju, diriģentu Māri Sirmo.

- *Miķeļi* un svinības par godu “Šverinu valdīšanas Suitos 400 gadu jubilejai” (sadarbībā ar Alsungas kultūras namu un biedrību Suitu kultūras mantojums)

- Keramikas izstāde “*Dzīres*” (Madaras Atiķes darbi).
- *Lebediķs* (sadarbībā ar Alsungas kultūras namu).

Lielākie pasākumi 2024. gadā:

- 6. Starptautiskā Burdona festivāla atklāšanas un Noslēguma koncerts (sadarbībā ar Kuldīgas novada pašvaldību un biedrību “EKC “Suiti””);
- Ģimeņu pasākums “*Viduslaiku pikniks ģimenēm*” (sadarbībā ar biedrību *Alsungas Viedais ciems*);
- Rudens ziedu izstāde (kopā ar vietējiem Alsungas dārzniekiem);
- Vietējo ģitāristu koncerts Miķeļa svētku ietvaros (sadarbībā ar Alsungas kultūras namu);
- Izšuvumu ekspozīcija (sadarbībā ar biedrību *Suitu kultūras mantojums*);

- Seminārs un restaurācijas meistarklases (sadarbībā ar biedrību *Suitu kultūras mantojums*).

Liepāja 2027
Eiropas kultūras galvaspilsēta

Atbalsta partneris
Kuldīgas novads
Dienvidkurzemes novads

GENIUS LOCI
ilgtspējas darbnīca koka logu atjaunošanai

9. augustā
Alsungas pilī 12.00–16.00

10. augustā
Alsungas tirgus placī 10.00–14.00

IK KULDĪGAS NOVADS

2025. gada programmas “Liepāja - Eiropas kultūras galvaspilsēta 2027” projekts "GENIUS LOCI" jeb vietas īpašais gars. Aicinājumam iepazīt ilgtspējīgai seno ēku uzturēšanai svarīgas prasmes - koka logu atjaunošanu, izmantojot tradicionālos materiālus un metodes Alsungas pilī atsaucās gan Alsungas puses seno ēku īpašnieki, gan pils viesi, gan amatu dienas apmeklētāji. Darbnīcas apmeklētāji varēja iepazīt koka logu atjaunošanas procesu un paši līdzdarboties. Darbnīcas norise ir iekļauta “Liepāja 2027 Eiropas Kultūras galvaspilsēta” programmā.

3. Organizācijas darbības mērķi, virzieni un uzdevumi

Organizācija ir Kuldīgas novada pašvaldības Kultūras nodaļas struktūrvienība, kas darbojas saskaņā ar Pašvaldības nolikumu, Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, Pašvaldību likumu, Organizācijas Nolikumu, kā arī Kuldīgas novada domes lēmumiem, domes priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieku un izpilddirektora rīkojumiem. Par Organizācijas izveidošanu, reorganizāciju vai likvidāciju lemj Kuldīgas novada dome.

Organizācija uzdevums ir nodrošināt Suitu kultūrtelpas ilgtspējīgu saglabāšanu, attīstību un pieejamību sabiedrībai. Organizācijas darbības pamatā ir kultūras, tūrisma un radošo nozaru stratēģiskā loma vietējās ekonomikas un sabiedrības attīstībā. Organizācija veicina suitu kultūras materiālo un nemateriālo vērtību saglabāšanu un izmantošanu kā ilgtspējīgu resursu, kas ne tikai nostiprina kopienas identitāti, bet arī stimulē sociālo iekļaušanu, ekonomisko aktivitāti un uzņēmējdarbību reģionā.

Viens no būtiskākajiem Organizācijas uzdevumiem ir veidot sabiedrībai pieejamu, kvalitatīvu un iekļaujošu kultūras piedāvājumu, kas vērsts uz visu sabiedrības grupu – tai skaitā arī sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju – līdzdalību. Tas tiek īstenots, organizējot mērķtiecīgas kultūras, izglītojošas un radošas aktivitātes, kas pielāgotas dažādām vecuma grupām, personām ar īpašām vajadzībām, senioriem un maznodrošinātajiem iedzīvotājiem. Tiek attīstīti arī kultūras pakalpojumi vieglajā valodā, nodrošināta fiziskā piekļūstamība pasākumu norises vietām un piedāvāti bezmaksas vai simboliskas maksas pasākumi, īpaši uzrunājot sabiedrības grupas, kas tradicionāli ir ar zemāku kultūras līdzdalības līmeni. Organizācijas darbojas kā starpnozaru platforma, kur kultūra kalpo kā rīks sociālajai integrācijai, izglītībai un inovācijām. Tiek attīstīta sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām, sociālajiem dienestiem, izglītības iestādēm un vietējiem uzņēmējiem, lai paplašinātu kultūras pakalpojumu sasniedzamību, palielinātu to ietekmi un radītu jaunas iespējas nodarbinātībai un vietējo produktu attīstībai.

Vēl viens būtisks Organizācijas virziens ir tūrisma attīstība, kas balstīta uz vietējā kultūras mantojuma un radošās nozares sinerģiju. Attīstot Alsungas pili par starptautiski atpazīstamu kultūras galamērķi un kopienas centru, tiek veicināta tūrisma plūsma, kas rada papildu ienākumus vietējiem uzņēmumiem, kalpo kā katalizators papildpakalpojumu radīšanai un stiprina vietējo ekonomiku. Organizācijas darbojas arī kā tūrisma informācijas un koordinācijas punkts, nodrošinot aktuālu informāciju, piedāvājot tematiskus maršrutus un veicinot vietējo tūrisma produktu pieejamību. Apvienojot kultūras mantojuma saglabāšanas, sociālās iekļaušanas un tūrisma funkcijas, Organizācija ir būtisks resurss ne tikai suitu kopienai, bet arī visai Kuldīgas novada sabiedrībai. Tās darbība veicina sabiedrības līdzdalību, stiprina piederības sajūtu, samazina sociālo nevienlīdzību un veido pamatu inovatīvai, uz cilvēku vērstai reģionālajai attīstībai.

Organizācijas mērķis:

Organizācijas mērķis ir kļūt par vadošu spēku suitu kultūrtelpas saglabāšanā, attīstībā un starptautiskā atpazīstamībā, veicinot kopienas aktīvu līdzdalību nemateriālā kultūras mantojuma vērtību noteikšanā un pārmantošanā, atbalstot radošās iniciatīvas un kultūras aktivitātes vietējā un reģionālā līmenī, kā arī nodrošinot Alsungas pils atjaunošanu, ilgtspējīgu apsaimniekošanu un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu.

Organizācija tiecas izmantot šo unikālo mantojumu kā sociālekonomiskās izaugsmes, jaunu pakalpojumu un inovāciju, radošā tūrisma un kultūras diplomātijas platformu, stiprinot suitu identitāti, veidojot estētiski kvalitatīvu un dzīvotspējīgu vidi, kā arī sniedzot ieguldījumu Latvijas kultūras daudzveidības un starptautiskās konkurētspējas stiprināšanā.

Organizācijas galvenie darbības virzieni:

- **Suitu kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un tūrisma attīstība.** Organizācija īsteno pašvaldības funkcijas un pienākumus suitu kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas jomā, kā arī veicina kultūras tūrisma attīstību reģionā.
- **Kopienas iesaiste un kultūras iniciatīvu un jaunrades atbalsts.** Tiek atbalstīta suitu kopienas līdzdalība nemateriālā kultūras mantojuma vērtību noteikšanā un saglabāšanā, kā arī vietējo mākslas un kultūras iniciatīvu veidošanā un īstenošanā. Organizācija darbojas kā platforma kopienas kultūras aktivitāšu plānošanai un rīkošanai.
- **Alsungas pils ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība.** Organizācija sekmē Alsungas pils kā valsts nozīmes kultūras pieminekļa saglabāšanu, nodrošinot tās apsaimniekošanu, pielāgošanu mūsdienu un pieklūstamības vajadzībām un kultūrvēsturiskā potenciāla izmantošanu. Pils tiek izmantota kā resurss esošo pakalpojumu attīstīšanai, jaunradei, suitu kultūrtelpas sociālekonomiskās aktivitātes stiprināšanai un reģionālā tūrisma aktivizēšanai. Papildus tiek veicināta estētiski un ilgtspējīgi kvalitatīvas kultūrainavas veidošana un uzturēšana.

Lai sasniegtu projekta specifiskā atbalsta mērķi 4.3.2. *Uz sociālo iekļaušanu orientēta un mērķa grupu vajadzībās balstīta kultūras piedāvājuma veidošana, kas rada pozitīvu ietekmi uz vietējām kopienām, veicina dialogu ar sociāli mazaizsargātām sabiedrības grupām, ar kultūras pakalpojumu starpniecību mazina sociālo nevienlīdzību un stiprina kopienas kultūras identitāti, vienlaikus sekmējot tūrisma plūsmas palielināšanos, uzņēmējdarbības attīstību, nodarbinātību un jaunu darbavietu radīšanu*, Organizācijas darbības virzieni tiks paplašināti, iekļaujot jaunus virzienus:

- Kultūras pieejamības veicināšana – nodrošināt, ka kultūras pasākumi un pakalpojumi ir pieejami dažādām sabiedrības grupām, tai skaitā grupām ar ierobežotām iespējām.
- Kopienas iesaiste – stiprināt vietējo kopienu līdzdalību kultūras dzīvē, veicinot piederības sajūtu un identitātes saglabāšanu.
- Dialoga veicināšana – organizēt pasākumus, kas sekmē savstarpēju sapratni starp dažādām sabiedrības grupām un mazinātu sociālo atstumtību.
- Radošie un izglītojošie piedāvājumi – attīstīt programmas bērniem, jauniešiem, senioriem un citiem sabiedrības segmentiem, kas balstītas uz suitu materiālā un nemateriālā mantojuma vērtībām.
- Tūrisma attīstība – ar mantojuma un kultūras notikumu starpniecību palielināt tūristu skaitu, radot pievienoto vērtību vietējai ekonomikai.
- Uzņēmējdarbības un nodarbinātības veicināšana – sekmēt sadarbību ar vietējiem uzņēmējiem un amatniekiem, radīt jaunas darba iespējas, izmantojot kultūras un tūrisma potenciālu.

Organizācija savas kompetences ietvaros pilda šādas funkcijas:

- Sadarbojas ar UNESCO nacionālo komisiju, pārstāv Suitu kultūrtelpas, kas iekļauta UNESCO Pasaules nemateriālās kultūras mantojuma sarakstā (turpmāk Suitu kultūrtelpa), intereses komisijas organizācijā īsteno UNESCO programmas un idejas Latvijā, Kuldīgas novadā, Suitu kultūrtelpā.
- Veic Suitu kultūrtelpas materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma vērtību vākšanu, identificēšanu, glabāšanu, uzkrāšanu, pētīšanu, dokumentēšanu un popularizēšanu sabiedrībā, kā arī sekmē šo vērtību izmantošanu sabiedrības izglītošanai un attīstībai.
- Attīsta Alsungas pils infrastruktūru un veido tās kultūrvēsturiskā mantojuma krājuma un ekspozīciju piedāvājumu.
- Rosina aktīvu sabiedrības līdzdalību kultūras vērtību radīšanā un saglabāšanā, sadarbojas ar nevalstisko sektoru Suitu kultūrtelpā, kas iekļauta UNESCO Pasaules nemateriālās kultūras mantojuma sarakstā glabāšanas plāna īstenošanā.
- Sekmē līdzsvarotu kultūras procesu attīstību un kvalitatīvas suitu kultūrtelpas kultūrvides veidošanos, atbilstoši kultūrsituācijai un vietējām tradīcijām, organizē kultūras, aktīvās atpūtas, mākslas, izglītojošus u.c. veida pasākumus vietējai auditorijai un tūristu piesaistei.
- Nodrošina kvalitatīvu kultūras produktu un pakalpojumu pieejamību novada iedzīvotājiem.
- Iespēju robežās piesaista ES un citu ārējo finanšu avotu un starptautisko fondu finansējumu Suitu kultūrtelpas attīstībai.
- Izstrādā reģionālā tūrisma piedāvājumu, sekmē suitu kultūrtelpas vērtību starptautisko atpazīstamību un nodrošina piedāvājuma pieejamību.
- Organizē un veicina tūrisma attīstību Suitu kultūrtelpā, sadarbojoties ar Kuldīgas novada pašvaldības iestādēm, valsts pārvaldes un citu pašvaldību institūcijām, kā arī juridiskām un fiziskām personām.
- Organizācija savas funkcijas veic sadarbībā ar citām Pašvaldības struktūrvienībām, valsts un pašvaldību institūcijām, sabiedriskajām organizācijām, citām juridiskajām un fiziskajām personām.

Organizācijas uzdevumi:

- Īstenot Suitu kultūrtelpas, kas iekļauta UNESCO Pasaules nemateriālās kultūras mantojuma sarakstā, glabāšanas plānu, attīstības programmas, veikt plānu izpildes uzraudzību, gatavot atskaites, prezentācijas materiālus; sadarbojas ar memoranduma partneriem.
- Sagatavot informāciju iesniegšanai Kultūras ministrijā valsts periodiskajā ziņojumā UNESCO par suitu kultūrtelpas saglabāšanas stāvokli, kā arī valsts periodiskajā ziņojumā UNESCO par Konvencijas par nemateriāla kultūras mantojuma saglabāšanu īstenošanu Latvijā.
- Nodrošināt materiālo un nemateriālo kultūrvēsturisko vērtību apzināšanu un pārmantojamību suitu kultūrtelpā, pētot, dokumentējot, atjaunojot, digitalizējot, veidojot sadarbību ar prasmju nesējiem tradīciju atjaunošanā un tālāk nodošanā.
- Sadarboties ar profesionāliem suitu vēstures pētniekiem, zinātniekiem, ekspertiem un izdot publikācijas par suitu kultūrvēsturisko mantojumu.
- Izveidot Alsungas pili kā starptautiski atpazīstamu kultūrvēsturisku objektu un veidot suitu kultūrvēsturiskā mantojuma datu bāzi, folkloras krātuvi, materiālu banku, gan priekšmetiskā, gan digitālā formātā, u.c.

- Plānot galvenās Organizācijas kultūras norises gada griezumā, nodrošināt to publicitāti; organizēt Organizācijas kompetences ietvaros kultūras, atpūtas (t.sk. aktīvās atpūtas) mākslas un izklaides pasākumus, iesaistot vietējo sabiedrību, veicinot suitu kultūrtelpas tēla starptautisko atpazīstamību un tūristu skaita pieaugumu.
- Papildināt un paplašināt esošos kultūras un tūrisma pakalpojumus, rosināt jaunu pakalpojumu un aktivitāšu izveidi.
- Izstrādāt mārketinga attīstības plānu (stratēģiju) suitu kopienas atpazīstamības veicināšanai.
- Piesaistīt valsts, ES un citu ārējo finanšu avotu un starptautisko fondu finanšu piesaisti kultūras aktivitātēm suitu kultūrtelpā.
- Izstrādāt un iesniegt pašvaldībai Organizācijas budžetu tāmes, pārzināt un likuma robežās nodrošināt tā saimniecisko un finansiālo darbību.
- Sadarboties ar Kuldīgas novada tūrisma attīstības centru suitu kultūrtelpas tūrisma piedāvājuma un tūrisma pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā, veicināt Suitu kultūrtelpas esošo un potenciālo tūrisma objektu, pakalpojumu un produktu izmantošanu tūrisma vajadzībām, iesaistīties Kuldīgas novada tūrisma attīstības programmas īstenošanā.
- Apkopot, sistematizēt un atjaunot informāciju par Alsungas pagasta tūrisma objektiem, pakalpojumiem un tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, izmantojot vienoto tūrisma informācijas datubāzi.
- Informēt par kopējām tūrisma iespējām Kuldīgas novadā, izmantojot plašsaziņas līdzekļus, ievietojot ar tūrismu saistītu informāciju dažādos informatīvos izdevumos un interneta vidē.
- Ievietot informāciju par tūrisma iespējām un aktualitātēm Kuldīgas novadā tūrisma tīmekļa vietnē www.visitkuldiga.com, www.alsunga.lv un Kuldīgas novada pašvaldības mājas lapā www.kuldigasnovads.lv.
- Sadarboties ar tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, kā arī citiem Latvijas un ārvalstu tūrisma informācijas centriem un tūrisma nozares asociācijām.

4. Organizācijas misija, vīzija un vērtības

Misija

Organizācija nodrošina Suitu kultūrtelpas kā UNESCO atzīta nemateriālā mantojuma vietas un Alsungas Livonijas ordeņa pils kā Suitu kultūrtelpas nozīmīgākā materiālā kultūras mantojuma objekta saglabāšanu, attīstību un pieejamību sabiedrībai.

Organizācijas misija ir radīt kultūras piedāvājumu, kas balstīts kopienas un dažādu mērķa grupu vajadzībās, veicina sabiedrības iesaisti un dialogu, stiprina kopienas identitāti un samazina sociālo nevienlīdzību. Organizācija darbojas kā tilts starp mantojumu un mūsdienīgām izpausmēm, vienlaikus sekmējot arī uzņēmējdarbības, tūrisma un nodarbinātības attīstību reģionā.

Vīzija

Suitu kultūrtelpa kļūst par atzītu kultūras un tūrisma galamērķi nacionālā un starptautiskā mērogā, kur Alsungas pils ir atjaunots un pieejams kultūrvēsturisks centrs, bet Suitu kultūrtelpa – dzīvs un starptautiski atpazīts nemateriālā mantojuma resurss. Organizācija veido uz sociālo iekļaušanu orientētu kultūras piedāvājumu, kas:

- stiprina kopienas kultūras identitāti un sekmē tradīciju pārmantošanu,

- nodrošina pieejamību arī sociāli mazaizsargātajām sabiedrības grupām,
- ar kultūras pasākumu un pakalpojumu palīdzību mazina sociālo nevienlīdzību,
- piesaista tūristus un veicina reģiona starptautisko atpazīstamību,
- rada jaunas ekonomiskās iespējas, sekmē nodarbinātību un veicina jaunu darbavietu radīšanu.

Vērtības

1. Mantojuma saglabāšana un pārmantojamība – gan materiālā (Alsungas pils), gan nemateriālā (Suitu tradīcijas) mantojuma ilgtspējīga saglabāšana un nodošana nākamajām paaudzēm.
2. Kopienas iesaiste un sadarbība – cieša partnerība ar Suitu kopienu, biedrībām un tradīciju nesējiem, veidojot spēcīgu līdzdalības kultūru.
3. Sociālā iekļaušana un pieejamība – kultūras piedāvājums, kas ir pieejams visām sabiedrības grupām, īpaši sociāli mazaizsargātajiem.
4. Radošums un inovācijas – mantojuma interpretācija mūsdienīgās formās, kas iedvesmo dažādas auditorijas un stiprina kultūras daudzveidību.
5. Ilgtspēja – līdzsvarota kultūras, sabiedrības un ekonomikas attīstība, nodrošinot mantojuma vērtību saglabāšanu nākamajām paaudzēm.
6. Starpdisciplinārītāte – stratēģijas īstenošana balstās uz sadarbību starp dažādām nozarēm un ekspertiem, apvienojot kultūras un mākslas, izglītības, sociālās jomas, un radošās industrijas profesionāļu zināšanas. Šāda pieeja paplašina mantojuma ietekmi uz sabiedrību, sekmējot gan izglītojošu, gan sociāli iekļaujošu, gan psihoemocionālo veselību veicinošu aktivitāšu īstenošanu.

5. Organizācijas mērķauditorija

Organizācija, kas darbojas Alsungas pilī, īsteno kultūras un tūrisma aktivitātes, un to mērķauditorija ir vietējie iedzīvotāji Kuldīgas novadā, īpašu uzmanību pievēršot sociāli mazaizsargātajām sabiedrības grupām. Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 889 8. punktam un 4.3.2. SAM mērķim, organizācija veido kultūras piedāvājumu, kas ir iekļaujošs un orientēts uz līdzdalības paplašināšanu.

Mērķauditorija ietver:

- **Bērnus un jauniešus**, īpaši no lauku teritorijām ar ierobežotu piekļuvi kvalitatīvām kultūras aktivitātēm. Tiek piedāvātas izzinošas programmas, radošās darbnīcas un pasākumi, kas veicina piederības sajūtu vietējai kultūrtelpai un sekmē interesi par suitu mantojumu.
- **Seniorus**, kuriem kultūras aktivitātes kalpo kā veids sociālai līdzdalībai, veselības un emocionālās labklājības stiprināšanai. Tiek nodrošināta piekļuve saturam gan fiziskā, gan informatīvā nozīmē – piemēram, pasākumi dienas laikā, telpu pieejamība, pielāgots saturs.
- **Cilvēkus ar zemiem ienākumiem un sociālās atstumtības risku**, piemēram, vientuļos vecākus, ilgstoši bezdarbniekus vai daudz bērnu ģimenes. Tiek piedāvātas bezmaksas vai subsidētas kultūras aktivitātes, īpaši pasākumi kopienas stiprināšanai un mentālās veselības veicināšanai.
- **Cilvēkus ar īpašām vajadzībām**, lai veicinātu to iekļaušanu, sadarbības kultūru un cieņu pret dažādību un līdzcilvēkiem.
- **Suitu kopienu**, kura no paaudzes paaudzē ir spējusi nosargāt unikālās suitu mantojuma materiālās un nemateriālās vērtības, stiprinot pašidentitātes apziņu un piederību.

Papildus šīm grupām, mērķauditorijā iekļauti arī iedzīvotāji ar ierobežotām iespējām kultūras līdzdalībai dzīvesvietas dēļ (lauku teritorijas), kā arī personas ar zemu kultūras patēriņa intensitāti, kas identificētas Latvijas Kultūras akadēmijas pētījumā “garīg”. Tie ir indivīdi, kurus dažādu sociālu, ekonomisku vai fizisku ierobežojumu dēļ ir grūtāk iesaistīt kultūras dzīvē bez mērķtiecīgiem pasākumiem.

Organizācijas darbības pamatā - veidot vidi, kurā ikvienam iedzīvotājam ir iespēja būt kultūras procesa dalībniekam neatkarīgi no sociālā vai ekonomiskā statusa, izmantojot kultūras piedāvājumu kā sociālās integrācijas un līdzdalības rīku.

Mērķa grupu vajadzību pamatojums

Pašvaldība ilgstoši un mērķtiecīgi īsteno darbu, lai apzinātu un risinātu dažādu Kuldīgas novadā dzīvojošo mērķa grupu vajadzības. Šim nolūkam ir izstrādāti un aktualizēti stratēģiskās plānošanas dokumenti – Kuldīgas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam un Kuldīgas novada jaunatnes politikas attīstības plāns 2020.–2023. gadam (plāna darbības termiņš pagarināts līdz 2025. gadam). Jau dokumentu izstrādes procesā tika iesaistīti gan mērķa grupu pārstāvji, gan nozaru speciālisti, tādējādi nodrošinot, ka mērķa grupu vajadzības tiek pilnvērtīgi atspoguļotas plānošanas dokumentos un iekļautas turpmākajā pašvaldības rīcībā.

Jaunatnes politikas attīstības plānā kā viena no prioritātēm ir noteikta pagastu jauniešu iesaiste kvalitatīvā brīvā laika pavadīšanā (darbības rezultāts Nr. 1.2.6.3.). Plānots, ka jaunu un kvalitatīvu kultūras pakalpojumu radīšana un pieejamības paplašināšana būtiski veicinās šī mērķa sasniegšanu un sekmēs jauniešu aktīvu līdzdalību.

Savukārt Kuldīgas novada attīstības programmā ir noteikti vairāki uzdevumi kultūras nozares attīstībai:

- U.4.1. Attīstīt pieejamu un iekļaujošu kultūrvidi, kultūras vietas un institūcijas.
- U.4.2. Sekmēt kultūras un mākslas piedāvājuma daudzveidību un unikalitāti vietējā, starptautiskā un digitālā perspektīvā.
- U.4.3. Nodrošināt kultūras mantojuma teritoriju un objektu aizsardzību, attīstību un ilgtspējīgu pārvaldību.

Projekts tiešā veidā veicina visu minēto uzdevumu īstenošanu, līdz ar to tas ir cieši sasaistīts ar pašvaldības ilgtermiņa stratēģiskajiem mērķiem. Vienlaikus projekts nodrošina konkrētu mērķa grupu vajadzību apmierināšanu, stiprina vietējo kopienas un veicina līdzsvarotu kultūras un jaunatnes politikas attīstību novadā.

Mērķa grupas skaita prognoze

Organizācija, īstenojot kultūras un sabiedrības iesaistes aktivitātes Alsungas pilī, paredz pakāpeniski palielināt kultūras pasākumu un pakalpojumu pieejamību vietējiem iedzīvotājiem, īpaši koncentrējoties uz vismaz piecām mērķa grupām, kurām vēsturiski ir zemāks kultūras līdzdalības līmenis:

- bērni;
- jaunieši;
- seniori;
- personas ar sociāli ekonomiskiem riskiem (piemēram, daudzbērnu ģimenes, cilvēki ar zemiem ienākumiem, ilgstoši bezdarbnieki);
- cilvēki ar īpašām vajadzībām.

Alsungas pili apmeklē vidēji ap 3000 cilvēku gadā – gan vietējie iedzīvotāji, gan viesi no Latvijas un ārvalstīm. Taču mērķis nav tikai pieaugums skaitļos. Šajā kopskaitā

arvien lielāku īpatsvaru veidos četras prioritārās grupas – bērni, jaunieši, seniori un cilvēki ar īpašām vajadzībām, kā arī pati suitu kopiena.

- Uzdevums ir ne vien saglabāt un palielināt apmeklētāju interesi, bet arī padziļināt līdzdalību – lai bērni atgriežas darbnīcās ar klasesbiedriem, lai jaunieši redz Alsungas pili kā vietu, kur var radīt un izpausties, lai seniori šeit justos kā savās mājās un lai cilvēki ar īpašām vajadzībām zinātu, ka šeit kultūra ir pieejama bez šķēršļiem.
- Līdz 2029. gadam mērķis ir palielināt kopējo apmeklētāju skaitu ap 3500 – 4000 cilvēkiem gadā, bet tajā pašā laikā palielināt mērķauditoriju pārstāvju īpatsvaru par vismaz 50%. Tas nozīmē vairāk pasākumu, kas īpaši veltīti šīm grupām, vairāk pielāgotu programmu un ciešāku sadarbību ar vietējām organizācijām.
- Līdz 2036. gadam mērķis ir saglabāt stabilu kopējo apmeklētāju skaitu 4000 cilvēkiem gadā, kāpinot mērķauditoriju pārstāvju īpatsvaru.
- Alsungas pils arī turpmāk būs ne tikai vieta, kur skatīt vēsturi, bet dzīva kultūras telpa, kur ikviens jūtas gaidīts.

Apmeklētāju iesaiste un pieaugums tiks panākts, attīstot:

- Mobilās un vietējās kultūras programmas.
- Tematiskos pasākumus konkrētām grupām (piemēram, pieejamas ekskursijas, senioru klubi, darbnīcas jauniešiem).
- Ilgtspējīgus tūrisma piedāvājumus, kas piesaista ģimenes ar bērniem, vietējos un ārvalstu viesus.
- Programmas sadarbībā ar sociālās jomas ekspertiem, NVO, izglītības iestādēm.

Pielietotās metodes mērķa grupu apzināšanai:

- Vietējās sabiedrības sociāli demogrāfiskā analīze, balstoties uz Kuldīgas novada statistiku.
- Vietējās kopienas fokusgrupa un ideju “vētra” par Alsungas pils atjaunošanu un attīstāmiem pakalpojumiem.

- Bērnu zīmējumu un viedokļu apzināšana Alsungas pirmsskolas izglītības iestādē “Miķelītis”. (*Pils ir veca, bet skaista; vecas kāpnes (dažreiz čīkstošas); tur ir*

vienmēr auksti, bailīgi; labos spociņus gribētu satikt; gribētu pārtapt par prinčiem un princesēm; gribētu skatīties dejas; gribētu tirgoties; gribētu redzēt pils pagrabu).

- Kultūras pasākumu apmeklētāju profilēšana un līdzdalības analīze iepriekšējos gados.
- Sadarbība ar vietējām NVO, kas pārstāv mērķa grupas (piemēram, cilvēku ar invaliditāti biedrības, senioru klubi, bērnu un jauniešu centri).
- Konsultācijas ar jomas ekspertiem - Sociālo pakalpojumu centrs "Tilts" – par cilvēku ar īpašām vajadzībām iekļaušanu, vajadzībām un vides pieejamības risinājumiem.

Mērķauditorija un tās ieguvumi

Organizācija Alsungas pilī īsteno kultūras un sabiedrības līdzdalības aktivitātes ar mērķi nodrošināt iekļaujošu un pieejamu kultūras piedāvājumu. Atbilstoši SAM 4.3.2. mērķim, Organizācija koncentrējas uz piecām galvenajām mērķauditorijas grupām:

1. **Bērni un jaunieši** – īpaši no lauku teritorijām ar ierobežotu piekļuvi kultūrai. Viņiem tiek radītas izglītojošas un interaktīvas programmas, kas attīsta radošumu un veicina saikni ar vietējo mantojumu. Šī grupa tiek iesaistīta ar orientēšanās spēlēm, meistarklasēm, vakara un nakts programmām, kā arī ar saturu, kas stiprina kultūras izpratni un piederības sajūtu savai kopienai.
2. **Seniori** – viņiem kultūra ir nozīmīgs sociālās līdzdalības un emocionālās veselības avots. Tiek piedāvāti dienas pasākumi, tematiskās lekcijas un saturs, kas pielāgots viņu interesēm, sekmējot starppaaudžu dialogu.
3. **Cilvēki ar zemiem ienākumiem un sociālās atstumtības risku** - tiek radītas iespējas piedalīties kultūras norisēs neatkarīgi no materiālajām iespējām, tādējādi mazinot sociālo noslāņošanos un veicinot līdzdalības sajūtu.
4. **Cilvēki ar īpašām vajadzībām** – nodrošināta vides un informācijas pieejamība un piekļūstamība - pielāgotas ekskursijas, audiovizuāls saturs, speciāli tehniskie risinājumi, mobila pakalpojums, lai ikviens varētu pilnvērtīgi piedalīties kultūras dzīvē.
5. **Suitu kopiena** – vietējie iedzīvotāji, kas ir šī kultūras mantojuma nesēji un dzīvie tradīciju turpinātāji. Viņu iesaiste kultūras procesā tiek veicināta ar priekšnesumiem, kopienas pasākumiem, starppaaudžu tikšanās reizēm un

sadarbību jaunu iniciatīvu radīšanā. Šī grupa nav ierobežota sociāli vai ekonomiski, bet tās līdzdalība ir būtiska mantojuma saglabāšanai un nodošanai nākamajām paaudzēm.

6. Organizācijas attīstāmo pasākumu un pakalpojumu apraksts

Organizācija Alsungas pilī īsteno kultūras un tūrisma aktivitātes ar mērķi nodrošināt pieejamu, iekļaujošu un kvalitatīvu kultūras piedāvājumu dažādām sabiedrības grupām. Attīstāmie pakalpojumi tiek veidoti, ņemot vērā konkrēto mērķauditoriju vajadzības – bērnus, jauniešus, seniorus, cilvēkus ar īpašām vajadzībām, sociālās atstumtības riskam pakļautos un suitu kopienas. Šo attīstāmo pakalpojumu uzdevums ir ne tikai nodrošināt kultūras pieejamību, bet arī veicināt garīgo un fizisko labklājību, sniedzot iespēju attīstīt radošumu, stiprināt sociālās saiknes, gūt emocionālu līdzsvaru un iesaistīties aktīvā kultūras dzīvē. Mērķtiecīga darba rezultātā Alsungas pils kļūst par vietu, kur ikviens – neatkarīgi no vecuma vai sociālā statusa – var atrast sev piemērotu veidu, kā piedzīvot kultūru un justies piederīgs.

Bērni un jaunieši

- **Pakalpojumi:** muzejpedagoģiskās programmas atbilstoši vecumam, interaktīvas izglītojošas spēles, radošās darbnīcas, teātra un mūzikas nodarbības, orientēšanās spēles pils teritorijā, tematiskas ekskursijas ar digitāliem elementiem, brīvprātīgā darba programmas.
- **Ieguvums:** šīs aktivitātes attīsta iztēli, veicina zinātkāri un stiprina emocionālo labsajūtu. Aktīvas kustību spēles brīvā dabā sekmē bērnu fizisko veselību. Fiziskā aktivitāte un praktiska darbošanās mazina stresu, stiprina mentālo veselību un iedvesmo jauniešus būt aktīviem sabiedrības locekļiem.

Seniori

- **Pakalpojumi:** dienas pasākumi ar mūziku un deju, izšuvumu un rokdarbu nodarbības, kultūrvēsturiskas lekcijas, kopienas tikšanās Alsungas pilī.
- **Ieguvums:** tiek nodrošinātas iespējas socializēties, stiprinot emocionālo un sociālo labklājību. Radošās darbnīcas un kustību aktivitātes palīdz saglabāt fizisko veselību un aktīvu dzīvesveidu.

Cilvēki ar īpašām vajadzībām

- **Pakalpojumi:** pielāgotas ekskursijas ar audiogidiem un taktiliem elementiem, pieejamas darbnīcas ar vienkāršotu saturu, mazo grupu programmas, iekļaujoši kultūras pasākumi.
- **Ieguvums:** tiek nodrošināta vienlīdzīga iespēja piedalīties kultūras procesā, kas stiprina pašapziņu, mazina izolētību un uzlabo emocionālo labsajūtu. Pielāgotās aktivitātes sniedz arī fizisku iesaisti drošā vidē.

Cilvēki ar zemiem ienākumiem un sociālās atstumtības risku

- **Pakalpojumi:** bezmaksas vai simboliskas maksas pasākumi, kopienas darbnīcas ar praktiskām prasmēm, iespēja iesaistīties kā līdzorganizētājiem.
- **Ieguvums:** tiek nodrošināta piekļuve kultūras un izglītojošām aktivitātēm neatkarīgi no finansiālās situācijas, kas mazina sociālo izolāciju, veicina

piederības sajūtu sabiedrībai, stiprina pašvērtējumu un rada iespējas attīstīt jaunas prasmes un kontaktus.

Suitu kopiena

- **Pakalpojumi:** tradicionālās mūzikas, deju un ēdienu meistarklases, kopienas svētku norises pilī, pieredzes nodošana jaunākajām paaudzēm, dokumentēšanas un arhivēšanas projekti.
- **Ieguvums:** kopiena stiprina savu identitāti un kultūras nepārtrauktību. Aktīva iesaiste kultūras dzīvē veicina emocionālo līdzsvaru un piederības sajūtu, kā arī nodrošina iespēju lepoties ar savām tradīcijām un dalīties ar tām plašākā sabiedrībā.

Starpdisciplinārā ietekme

Alsungas pils pakalpojumi ir stardisciplināri, jo apvieno vairākas jomas:

- kultūra un māksla: teātris, mūzika, deja, radošās darbnīcas;
- izglītība: muzejpedagoģiskās programmas, digitālie rīki, interaktīvas spēles;
- sociālie pakalpojumi: iekļaujoši pasākumi cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, zemu ienākumu grupām, senioriem;
- veselība un labsajūta: fiziskas aktivitātes, kopienas programmas, stresa mazināšana;
- kultūras mantojuma saglabāšana: dokumentēšana, tradīciju nodošana nākamajām paaudzēm.

Šāda starpdisciplināritāte nodrošina gan plašu auditorijas iesaisti, gan ilgtspējīgu kultūras un sociālās ietekmes rezultātu, lai izveidotie pakalpojumi tiktu nodrošināti mērķa grupai vismaz trīs gadus pēc projekta pabeigšanas.

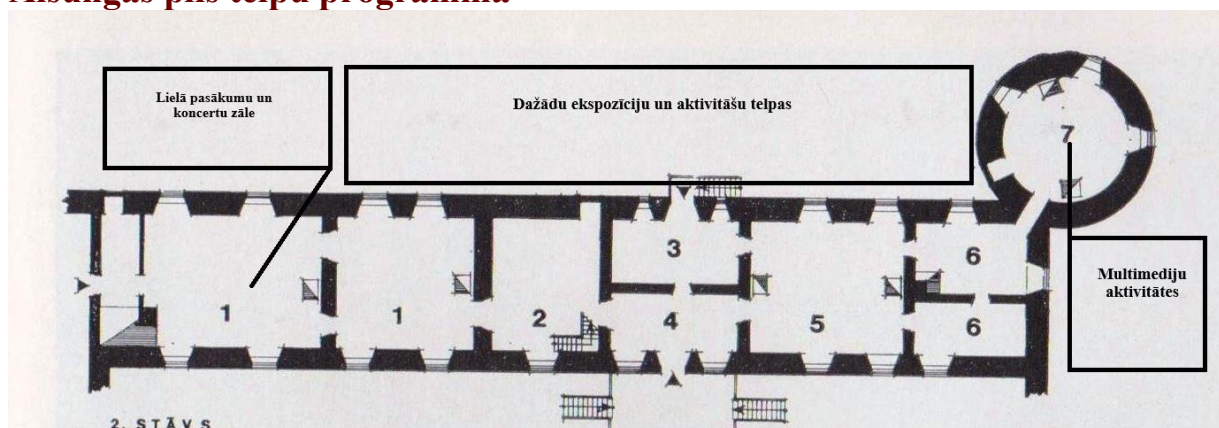
Asociēto partneru un ekspertu iesaiste

Lai veiksmīgi īstenotu Organizācijas stratēģiju, tiks iesaistīti asociētie partneri un eksperti, kuri līdzšinējā pieredzē un praksē ir nodrošinājuši veiksmīgu attīstību savā jomā.

Asociētais partneris / eksperts	Loma projekta īstenošanā	Līdzšinējā pieredze	Plānotās darbības jomas
Sociālo pakalpojumu centrs "Tilts"	Konsultācijas un metodiskais atbalsts iekļaujošu aktivitāšu izveidē; nodrošina mērķa grupu (cilvēki ar īpašām vajadzībām, seniori, zemu ienākumu grupas) iesaisti	Ilggadēja pieredze sociālo pakalpojumu organizēšanā, satura veidošanā nodarbībām cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, t.sk. bērniem. Partnerim ir specifiska pieredze iekļaujoša kultūras satura veidošanā.	Padziļināta aktivitāšu adaptācija atbilstoši mērķa grupām, darbnīcu un pasākumu pielāgošana, dalībnieku iesaiste.
Novada kultūras speciālisti	Programmu koordinācija, kultūras mantojuma	Muzeja darbība, pieredze kultūras mantojuma popularizēšanā,	Aktivitāšu kopējā koordinācija, muzeja ekspozīciju un materiālu integrēšana

Asociētais partneris / eksperts	Loma projekta īstenošanā	Līdzšinējā pieredze	Plānotās darbības jomas
	saglabāšana un ideju veidošana.	tematisko izstāžu un pasākumu rīkošanā.	programmās, dokumentēšanas un izpētes darbi.
Vietējie Suitu tradīciju turētāji	Praktiskā pieredze un stāstījums; meistarklases mūzikā, dejā, kulinārijā.	Tradīciju saglabāšanas un nodošanas pieredze, vietējo svētku rīkošana.	Tradīciju demonstrēšana, nodarbību vadīšana, kultūras stāstu nodošana jaunākajām paaudzēm.
Digitālo risinājumu eksperti – Digitālais inovāciju centrs	Digitālo risinājumu un piedāvājumu izstrāde.	Pieredze interaktīvu, izglītojošu rīku veidošanā.	Digitālo risinājumu zināšanas un konsultācijas.

Alsungas pils telpu programma

Pasākumu un koncertu zāle

- Koncerti dažāda žanra – *mērķauditorija: vietējie iedzīvotāji, tūristi, jaunieši, seniori, diasporas pārstāvji.*
- Teātra un stāstu vakari – *mērķauditorija: ģimenes ar bērniem, seniori, kopiena.*
- Starptautiskas konferences un semināri par kultūras mantojumu – *mērķauditorija: kultūras un izglītības profesionāļi, pētnieki, NVO.*
- Deju un dziedāšanas vakari kopā ar Suitu sievietēm un vīriem – *mērķauditorija: bērni, jaunieši, tūristi, kopiena.*

Šī pakalpojuma attīstība rosina pilsoniskuma apziņu un demokrātisko domu, vietas identitātes stiprināšanu.

Ekspozīciju telpas

Radošās darbnīcas mazām grupās (piemēram, koka restaurācijas prasmju apguve, rotu gatavošana, stāstu stāstīšana) – *mērķauditorija: visa veida, darbnīcas programma tiek pielāgota konkrētajām mērķgrupām.*

Telpas ir ļoti piemērota arī **audiovizuālai ekspozīcijai**, kur redzams, kāds ļaunums tiek nodarīts sabiedrībai, videi, mantojuma vērtībām, ja tās nesaglabā, un ko iegūst sabiedrība, valsts kopumā, ja mantojums tiek saglabāts, kopts un attīstīts. Ekspozīcija ar izglītojošu, informējošu un disciplināru funkciju, kas piemērota visām mērķauditorijām.

Pamatekspozīcija “No viduslaikiem līdz suitiem”

1. Livonijas mantojums: pils dzimšana

- Laika posms: 14. gadsimts.
- Stāsts: Alsungas pils kā Livonijas ordeņa cietoksnis – militārs un administratīvs centrs Kurzemē.
- Skolēniem: interaktīvas spēles par viduslaiku ikdienu (bruņinieku ekipējuma salikšana, pils aizsardzības stratēģijas spēle, viduslaiku virtuves noslēpumi).

2. Kurzemes hercogistes laikmets

- Laika posms: 16.–18. gadsimts.
- Stāsts: Alsungas pils pārtop par nozīmīgu valdnieku īpašumu, iegūst jaunas saimnieciskas un kultūras funkcijas.
- Skolēniem: lomu spēle “Hercoga galmā” – skolēni iejustos dažādās lomās (pils pārvaldnieks, kalpotājs, muzikants), uzzinot, kā pils dzīve atšķīrās no parastas lauku ikdienas.

3. Suitu kultūras stāsts

- Laika posms: no 17. gadsimta līdz mūsdienām.
- Stāsts: kā katoļticība un kultūras ietekmes izveidoja unikālu Suitu kopienu ar savām dziedāšanas, ēdienu un tērpu tradīcijām.
- Skolēniem: interaktīva nodarbība ar suitu sievietēm – sklandraušu cepšana, Burdona dziedāšanas iemēģināšana, tautastērpu detaļu iepazīšana un salikšana puzzle.
- Būvvesture - arhitektūras liecības par pils pārbūvēm dažādos gadsimtos – no aizsardzības cietokšņa līdz muižas kompleksam ar dzīvojamām un saimnieciskām telpām. Pils ir kā dzīva vēstures grāmata, kuras mūros un sienās redzamas dažādu laikmetu liecības. No sākotnējā Livonijas ordeņa cietokšņa ar aizsardzības funkcijām līdz hercogu rezidencei un vēlāk – muižas kompleksam ar dzīvojamām un saimnieciskām telpām. Katrs gadsimts atstājis savas pēdas arhitektūrā, un tās šodien var nolasīt kā unikālu kultūras mantojuma kodu.

Šī pakalpojuma attīstība respektē nemateriālo mantojumu un ietver zināšanas par tradicionālām amata prasmēm

Kā liecina starptautiska pieredze, tad Somijas “Storycrafting Method” – izmanto mutvārdu stāstus un rosina pieaugušo un bērnu iztēli, lai saglabātu un nodotu zināšanas par kultūru un vēsturi.

Apālais tornis

- Multimediju ekspozīcija “**Suitu kultūras sirdspuksti**” VR un audiovizuālais stāsts), kas nodrošina laikmetīgās kultūras pakalpojuma pieejamību reģionā Ekspozīcija izgaismo īpašo saikni starp Alsungas pili un suitu kultūrtelpu, kas iekļauta UNESCO nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā.
- Individuālās meditācijas un klusuma telpa – *mērķauditorija: seniori, cilvēki ar ierobežotām iespējām, garīgās prakses interesenti.*

- Digitāla Suitu garamantu krātuve - suitu tautas dziesmu, melodiju, danču pierakstu krātuve, kas glabā vairāk kā 1000 failus un ierakstus ar attēliem, aprakstiem, ierakstiem un pierakstiem. Muzejpedagoģiskās programmas bērniem un jauniešiem: “Suitu dziesmu pūrs”, “Uzzīmē skaistākos suitu rakstus” utt.

Šī pakalpojuma attīstība padziļināti un inovatīvi iekļauj darbu ar informāciju tehnoloģijām.

Ārtelpu pasākumi (pils pagalms un teritorija)

- Brīvdabas skatuve, ko izmanto dažādiem koncertiem, teātra izrādēm, festivāliem, bērnu programmām atklātā vidē – *mērķauditorija: vietējie iedzīvotāji, tūristi, bērni, jaunieši, seniori, diaspora.*
- Suitu gadatirgus un amatnieku tirgus – *mērķauditorija: vietējie iedzīvotāji, ģimenes ar bērniem, tūristi.*
- GENIUS LOCI jeb vietas īpašā gara ilgtspējas darbnīca seno māju un koka logu atjaunošanai Alsungā.
- Kopienas aktivitātes (piemēram, talkas, sadziedāšanās vakari, rotaļas pagalmos, restaurācijas darbnīcas) – *mērķauditorija: kopiena, seniori, jaunieši.*
- Starptautisko sadarbības projektu pasākumi (partneru dienas, āra izstādes) – *mērķauditorija: UNESCO kultūrvietu pārstāvji, starptautiskie viesi, NVO.*
- Pilij pietāvošu putnu un mājdzīvnieku saime, kas tiek uzturēta sadarbībā ar vietējiem zemniekiem autentiskākas viduslaiku pils iekšpagalma vides radīšanai.

Mobilu pakalpojumu pieejamība

- **“Pasaka par Suitu princesi”** – leļļu vai “pirkstiņu” teātra izrāde bērniem un jauniešiem, sociālo iestāžu iemītniekiem, kas stāsta par Poļu princeses Barbaras un Ulriha von Šverina skaisto mīlestību un dzīvi Alsungas pilī.
- **“Suitu dārgumu lāde”** - mobils kultūras pakalpojums, kas ļauj satikties ar dzīvajiem Suitu tradīciju turētājiem un iepazīt viņu bagātīgo nemateriālo kultūras mantojumu. Tā ir iespēja dažādām auditorijām – skolēniem, jauniešiem, senioriem, vietējiem iedzīvotājiem, kā arī ārvalstu viesiem – piedzīvot Suitu kultūru autentiskā un klātbūtnes formā.

Kā liecina starptautiskās labās prakses līdzības - Īrijas “Traveling Heritage” projekts – mobilās kultūras kastes, kas nogādā mantojuma priekšmetus un stāstus skolās un aprūpes iestādēs - stiprina piederības sajūtu un līdzdalību.

Šī pakalpojuma attīstība nodrošina mobilitāti un paredz aktīvu mērķa grupas un plašākas kopienas līdzdalību kultūras pakalpojuma radīšanā un norisē. Programmas laikā norisināsies tautastērpu izrāde, kas atklās tērpu izcelsmi, detaļas un valkāšanas tradīcijas. Īpašu krāšņumu piešķir suitu tradicionālo mūzikas instrumentu demonstrējumi, kuros var iepazīt gan spēles prasmes, gan instrumentu nozīmi kultūras dzīvē. Neiztrūkstoša sastāvdaļa ir arī stāsti un leģendas, kas mutvārdu tradīcijā nodoti no paaudzes paaudzē, kā arī burdona dziedājums un danči, kuros apmeklētāji aicināti aktīvi piedalīties.

Šis pakalpojums sniedz vairākus ieguvumus. Pirmkārt, tas ļauj suitu nemateriālo mantojumu darīt pieejamu ārpus Alsungas pils, nogādājot to skolās, bibliotēkās, muzejos un dažādos pasākumu formātos. Otrkārt, tā ir autentiska pieredze – nevis priekšnesums skatītājiem, bet gan dzīva līdzdalība ar dziedāšanu, dejošanu un sarunām. Skolēniem un jauniešiem tas kļūst par izglītojošu mācību stundu, senioriem – par iespēju atcerēties, dalīties un stiprināt kopienas saites. Vienlaikus “Suitu dārgumu lāde” palīdz uzturēt un popularizēt suitu identitāti, apliecinot to kā nozīmīgu Latvijas kultūras bagātību.

7. Organizācijas darbības rezultātā gūtie sociālekonomiskie ieguvumi

Attīstāmie pakalpojumi piedāvā mērķa grupām aktivitātes bez maksas vai par samazinātu dalības maksu projekta īstenošanas laikā, turklāt:

- veicina mērķa grupu garīgo un fizisko labklājību;
- veicina mērķa grupu sociālās prasmes un līdzdalību sabiedriskajos procesos;
- sniedz pozitīvu ietekmi uz plašākas kopienas labbūtību;
- veicina sociālekonomisko izaugsmi un iespējām rasties papildpakalpojumiem vietējā kopienā;
- veicina divu vai vairāku mērķa grupu sadarbību, iekļautību un sasaisti ar plašāku kopienā.

Organizācijas sniegtie pakalpojumi, rada ievērojamus ieguvumus vietējai sabiedrībai sociālekonomiskā aspektā. Projekta īstenošanas laikā pakalpojumi tiek nodrošināti bez maksas vai par samazinātu dalības maksu, tādējādi mazinot finansiālos šķēršļus un nodrošinot līdzvērtīgu piekļuvi dažādām mērķa grupām, tostarp bērniem, jauniešiem, ģimenēm ar zemiem ienākumiem, senioriem, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Projekta laikā garīgā labklājība tiks stiprināta ar kultūras, mākslas un radošām aktivitātēm, bet fiziskā – caur kustību popularizēšanu. Regulārs monitorings nodrošinās iespēju novērtēt progresu un vajadzības pielāgot pasākumus

Alsungas pils kā kultūras un sabiedrisko aktivitāšu centrs var būtiski ietekmēt iedzīvotāju labklājību un viesu labbūtību. Tā piedāvā kultūras un radošās darbnīcas, izstādes, koncertus, pasākumus un izglītojošas programmas, kas sekmē emocionālo līdzsvaru, veicina pašizaugsmi un nodrošina vietējās identitātes saglabāšanu. Īpaši nozīmīga ir pils loma Suitu kultūrtelpas saglabāšanā un popularizēšanā, kas ir UNESCO nemateriālā kultūras mantojuma sastāvdaļa un būtiska Alsungas identitātes daļa, kas piedāvā iespēju vietējiem iedzīvotājiem un viesiem piedzīvot nemateriālo kultūras mantojumu praksē. Organizācijas rīkotās aktivitātes vienlaikus attīsta sociālās prasmes un iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajos procesos. Kopīgi īstenoti pasākumi pils telpās un tās teritorijā (piemēram, folkloras festivāli, amatnieku tirgi, vietējās kopienas sarīkojumi) stiprina sadarbības un komunikācijas prasmes, rosina savstarpēju uzticēšanos un stiprina piederības sajūtu kopienai.

Organizācijas darbība veicina arī iedzīvotāju sociālo prasmju un pilsoniskās līdzdalības attīstību. Kopīgi īstenotas iniciatīvas (piemēram, talkas, kultūras pasākumi, folkloras festivāli, amatnieku tirgi, vietējās kopienas sarīkojumi) stiprina sadarbības un komunikācijas prasmes rosina savstarpēju uzticēšanos un stiprina piederības sajūtu kopienai. Tādējādi tiek veicināta sabiedrības saliedētība, savstarpēja uzticēšanās un līdzatbildība par kopienas attīstību. Pozitīvā ietekme sniedzas arī uz plašāku kopienas labbūtību. Novadā tiek stiprināta paaudžu saikne – seniori nodod zināšanas un tradīcijas, jaunieši sniedz radošu, tehnoloģisku un organizatorisku atbalstu, bet bērni gūst iedvesmu un prasmes no abu iepriekšējo paaudžu pieredzes. Šāda sadarbība mazina sociālo izolāciju, veido drošāku un saliedētāku sociālo vidi.

Organizācijas sniegtie pakalpojumi Alsungas pilī rada priekšnoteikumus nozīmīgai ekonomiskajai ietekmei. Tā piesaista tūristus, kas vēlas ne tikai izbaudīt kultūras pasākumus, bet arī izmantot vietējos pakalpojumus – iegādāties amatnieku darinājumus, nogaršot vietējo mājražotāju produktus un nakšņot vietējās viesu mājās. Tas radīs pieprasījumu pēc papildpakalpojumiem, kas stimulē mazo uzņēmējdarbību, radošās industrijas un jaunu darba vietu radīšanu. Turklāt pils kā reprezentatīvs objekts stiprina Alsungas tēlu kā kultūras tūrisma galamērķi nacionālā un starptautiskā līmenī.

Sagaidāmie mērķrādītāji

Sociālā ietekme:

- vismaz **200 vietējo iedzīvotāju** (t.sk. bērni, jaunieši, seniori) iesaiste Organizācijas aktivitātēs gadā;
- vismaz **10 % dalībnieku** no sociāli mazāk aizsargātām grupām;
- **10 kopienas pasākumi gadā**, no kuriem vismaz puse notiek Alsungas pilī vai tās teritorijā;
- vismaz **80 % dalībnieku** pēc aktivitātēm atzīst, ka ir uzlabojuši savas sociālās prasmes, sadarbības spēju, pašsajūtu vai piederības sajūtu kopienai.

Ekonomiskā ietekme:

- tūristu skaita pieaugums Alsungā par **10–15 %** trīs gadu laikā, īpaši pateicoties Alsungas pils atjaunošanai un pakalpojumu attīstībai;
- vismaz **3 attīstīti esošie tūrisma pakalpojumi**, kas balstīti uz pils piedāvājumu (radošās darbnīcas, tematiskās ekskursijas, kulinārās meistarklases);
- jaunradītas vai saglabātas **1-3 darba vietas** saistībā ar pils pasākumiem un ar tiem radīto papildu pieprasījumu.

Kopumā organizāciju darbība Alsungā sniedz divpusēju pienesumu – tā vienlaikus stiprina sociālo saliedētību un identitātes saglabāšanu, kā arī rada priekšnosacījumus ekonomikas izaugsmei, nodrošinot pamatu ilgtspējīgai vietējās kopienas attīstībai.

8. Sabiedrības līdztiesība kultūras norišu vides piekļūstamībā

Sabiedrības līdztiesība kultūras norišu piekļūstamībā ir ļoti svarīga tēma, kas nodrošina, ka ikvienam ir vienādas iespējas piedalīties kultūras dzīvē neatkarīgi no viņu fiziskām, ekonomiskām vai sociālām atšķirībām. Tas attiecas gan uz personām ar invaliditāti, gan arī uz cilvēkiem ar zemu ienākumu līmeni, dažādām etniskajām grupām, un citiem, kuru piekļuve kultūras pasākumiem var būt ierobežota.

Kultūras norišu piekļūstamības uzlabošana var ietvert dažādus aspektus, piemēram:

1. Fiziskā piekļūstamība – piemēram, teātri, muzeji, koncertzāles un citas kultūras iestādes, kas ir aprīkotas ar nepieciešamajiem piekļuves risinājumiem (piemēram, pacēlāji, platformas, uzraksti Braila rakstā utt.), lai tās būtu pieejamas cilvēkiem ar kustību traucējumiem.
2. Digitālā piekļūstamība – ņemot vērā digitālo tehnoloģiju attīstību, kultūras pasākumi un resursi bieži tiek piedāvāti arī tiešsaistē. Lai nodrošinātu piekļūstamību, būtu jāņem vērā cilvēku, kas izmanto palīgierīces (piemēram, ekrāna lasītājus vai subtitrus), vajadzības.
3. Finansiālā piekļūstamība – dažiem cilvēkiem kultūras pasākumi var būt pārāk dārgi. Atbalsta pasākumi, piemēram, atlaides, bezmaksas biļetes vai valsts atbalsts var palīdzēt nodrošināt, ka ikviens var piedalīties.
4. Valodas un satura piekļūstamība – pasākumiem jābūt pieejamiem cilvēkiem, kas runā dažādās valodās, kā arī cilvēkiem ar dzirdes vai redzes traucējumiem, piemēram, nodrošinot tulkojumu zīmju valodā vai subtitrus.

Līdztiesība šajā kontekstā nenozīmē tikai vienādas iespējas piekļūt, bet arī pielāgot pasākumus un resursus dažādām vajadzībām un realitātēm.

9. Publicitātes un mārketinga aktivitātes

Publicitātes un mārketinga aktivitāšu apraksts

Lai nodrošinātu projekta rezultātu atpazīstamību un ilgtspēju, kā arī piesaistītu plašāku auditoriju, tai skaitā vietējos iedzīvotājus un tūristus, Organizācija īsteno mērķtiecīgu publicitātes un mārketinga programmu, kas atbilst Organizācijas darbības stratēģijai 2025. - 2036. gadam. Programmas galvenais mērķis ir veicināt informētību par objekta sniegtajiem kultūras pakalpojumiem, pieejamību un identitāti kā daudzveidīga un iekļaujoša kultūras mantojuma satura nesējam.

Mērķauditorija

Publicitātes pasākumi vērsti uz:

- vietējiem iedzīvotājiem (visu vecumu grupām);
- Latvijas iekšzemes tūristiem un ārvalstu apmeklētājiem;
- cilvēkiem ar zemāku kultūras līdzdalības īpatsvaru (senioriem, cilvēkiem ar invaliditāti, jauniešiem, mazākumtautībām u.c.);
- mediju un nozares profesionāļiem;
- sadarbības partneriem un politikas veidotājiem.

Plānotās aktivitātes (2025 – 2036)

Aktivitāte	Apraksts	Termiņš	Mērķis
Digitālā mārketinga kampaņas	Sociālo tīklu platformas (Facebook, Instagram, TikTok).	Pasākumu un dažādu aktivitāšu laikā	Palielināt auditorijas līdzdalību un tūristu plūsmu
Organizācijas mājaslapas sadaļas attīstība	Mājaslapas sadaļa pielāgota tūristiem (vairākās valodās), pasākumu kalendārs, informācija, kontakti.	Regulāri	Pieejama, uzticama informācija visām auditorijām
Drukātie materiāli	Afišas, bukleti, informatīvie stendi	Saskaņā ar pasākumu plānu	Veidot atpazīstamu vizuālo identitāti un informēt sabiedrību
Reģionālā un nacionālā mediju sadarbība	Intervijas, sižeti, preses relīzes un informatīvi materiāli sadarbībā ar reģionālajiem (Kurzemes Radio, Kurzemnieks) un nacionālajiem (LTV, LR3, LSM) medijiem.	Saskaņā ar pasākumu un projekta aktivitāšu plānu	Popularizēt pasākumus un stiprināt Organizācijas tēlu
Sadarbība ar tūrisma sektoru	Kuldīgas TIC, "Kurzeme Travel", reģionālās tūrisma kampaņas ietvaros – pasākumu iekļaušana tūrisma maršrutos.	Visa projekta laikā	Piesaistīt tūristus un veicināt vietējā kultūras mantojuma atpazīstamību

Aktivitāte	Apraksts	Termiņš	Mērķis
Sabiedrības līdzdalības un kopienas mārketinga	Iedzīvotāju iesaiste publicitātes kampaņās, kopienas veidoti video un stāsti, atbalstītāju tīkls.	No 2026. gada sākuma	Audzēt lokālo piederību kultūras centram

Ilgtspēja un ietekme

Plānotās mārketinga aktivitātes ne tikai atbalstīs objekta darbības stratēģijas īstenošanu, bet arī:

- veicinās kultūras mantojuma objekta atpazīstamību vietējā un nacionālā līmenī;
- nodrošinās ilgtspējīgu apmeklētāju pieaugumu, īpaši kultūras tūrisma segmentā;
- stiprinās Organizāciju kā dinamisku, iekļaujošu un kvalitatīvu kultūras satura veidotāju;
- palīdzēs sasniegt projekta mērķi – piesaistīt dažādas sabiedrības grupas un tūristus, tādējādi radot arī pozitīvu ekonomisko pienesumu novadam.

Arhitektoniskā līmenī: veicot atjaunošanas darbus pilī, tiks saglabāta ēkas vēsturiskā substance un vides piekļūstamības prasības, ciktāl tas ir iespējams vēsturiskā ēkā, izmantojot autentiskus materiālus un tradicionālas tehnoloģijas.

Sociālā līmenī: Alsungas pils būs vieta, kas veicina iekļaujošu sabiedrību. Tiks nodrošināta fiziskā, informatīvā un saturiskā pieejamība cilvēkiem ar kustību traucējumiem, senioriem, bērniem un citām sabiedrības grupām, ciktāl tas ir iespējams. Tā kļūs par platformu dažādām aktivitātēm, stiprinot vietējo identitāti un pilsonisko līdzdalību.

Finansiālā līmenī: objekta uzturēšana tiks nodrošināta no pašvaldības budžeta. Kultūras un mantojuma projektu norisei tiks piesaistīts ārējais finansējums, aktīvi izmantojot iespējas pieteikties dažādu nacionālu un starptautisku kultūras, mākslas un izglītības fondu finansējuma konkursos.